

Hallinnollinen ja taloudellinen vastuullisuus

Julkinen

Hyvä hallinto kaiken perustana

Hyvä hallinto lainsäädäntökontekstissa ja viranomaisissa

- Ihmisen perusoikeus
- Julkisen vallan käytön oikeellisuus
- Oikeusperiaatteet kuten syrjimättömyys, yhdenvertaisuus, tarkoitussidonnaisuuden periaate, suhteellisuusperiaate jne. ovat ennen kaikkea oikeusturvasäännöksiä

Hyvä hallinto yrityksissä

- Corporate Governance
- Hallinto-ohjeet ja –säännöt
- Päätösten perusteleminen ja dokumentointi
- Hyvä hallinto osa riskienhallintaa
- Lähipiirin liiketoimet
- Whistleblowing
- Sisäinen valvonta ja tarkastus
- palkitsemisenperiaatteet
- johtaminen

esG yrityksissä ja yhteisöissä

- Taloudellinen vastuullisuus
 - Verojalan- tai –kädenjälki
 - Tulos- ja kannustinpalkkiot
 - Kestävät investoinnit
 - Kestävä taloudenhoidon tapa (mm. vakavaraisuus)
- Hallinnollinen vastuullisuus
 - Arvot
 - Oikein toimiminen ja eettiset periaatteet
 - Liiketoiminnan eettisyys ja korruption vastaisuus
 - Hyvä hallinto(tapa)
 - Luotettava tietoturva ja –suoja
 - Toiminnan avoimuus ja läpinäkyvyys, raportointi

Pohjois-Savon yritysten verokädenjälki kasvoi 1,6 miljardiin euroon

Valtakunnallisesti yritykset maksoivat ja tilittivät veroja ja veronluonteisia maksuja lähes 77 miljardia euroa vuonna 2021. Tämä on kahdeksan miljardia euroa enemmän kuin vuonna 2019. Tämä kävi ilmi Keskuskauppakamarin tuoreesta veroselvityksestä. Veroselvityksen tarkoitus on tuoda näkyväksi yritysten roolia julkisten palveluiden mahdollistajana.

– Ilman yrityksiä hyvinvointivaltiolta putoaisi pohja, sillä julkisia palveluita rahoitetaan yritystoiminnan synnyttämällä verotuloilla, kertoo Keskuskauppakamarin johtaja veroasiantuntija **Tomi Viitala**.

Miksi hallinnollinen vastuu?

- LUOTTAMUSTA toiminnan oikeellisuudesta
- USKOTTAVUUTTA toimintaan
- JATKUVUUTTA ja KESTÄVYYTTÄ myös hankalien aikojen yli
- TUOTTAVUUTTA tiedon lisääntyessä
- JOUSTAVUUTTA kestää muutoksia
- ENNAKOITAVUUTTA
- MAHDOLLISUUTTA VAIKUTTAA TULEVAISUUTEEN

YK:n SDG tavoitteet – hallinnollinen vastuullisuus

8. Ihmisarvoista työtä ja talouskasvua

- Edistää kaikkia koskevaa kestäväää talouskasvua, täyttä ja tuottavaa työllisyyttä sekä säällisiä työpaikkoja. Kestävän talouskasvun edellytyksenä on, että yhteiskunnat pystyvät tarjoamaan laadukkaita työpaikkoja asukkailleen ympäristöä vahingoittamatta.

10. Eriarvoisuuden vähentäminen

- Vähentää eriarvoisuutta maiden sisällä ja niiden välillä. Samaan aikaan kun tuloerot ovat laskeneet maiden välillä, eriarvoisuus maiden sisällä on kasvanut. Esimerkiksi kehitysmaissa tuloerot kasvoivat keskimäärin 11 prosenttia vuosien 1990 ja 2010 välisenä aikana. Eriarvoisuuden vähentäminen edellyttää, että kaikkia kuullaan talouden kehitystä suunniteltaessa, ja että myös heikossa asemassa olevat ihmisryhmät otetaan huomioon.

16. Rauha, oikeudenmukaisuus ja hyvä hallinto

- Edistää rauhanomaisia yhteiskuntia, taata kaikille oikeuspalvelut, rakentaa tehokkaita ja vastuullisia instituutioita kaikilla tasoilla. Väkivallattomuus, ihmisoikeuksien kunnioittaminen, läpinäkyvyys ja vastuunkanto ovat rauhanomaisten yhteiskuntien ja siten kestäväen tulevaisuuden peruspilareita.

17. Yhteistyö ja kumppanuus

- Vahvistaa kestäväen kehityksen toimeenpanoa ja globaalia kumppanuutta. Kestävän kehityksen tavoitteet eivät voi toteutua ilman hallitusten, yksityisen sektorin ja kansalaisyhteiskunnan välistä yhteistyötä. Yhteistyön pitäisi tapahtua niin globaalilla, kansallisella kuin paikallisellakin tasolla. Kestävien kehityksen tavoitteiden toteuttaminen vaati myös pitkäaikaisia investointeja.

Yhteiskuntavastuu

- Ymmärretään yleisesti yritysten vastuuna yhteiskunnan toimivuudesta ja kestävydestä
- Osakeyhtiölain määritelmä yrityksen tehtävästä vs. vastuullinen näkemys yrityksen kyvystä vaikuttaa sitä ympäröivään yhteiskuntaan
- Yhteiskunnalliset yritykset toimivat vastuullisesti ja kantavat yhteiskunnallista vastuuta. Nämä yritykset harjoittavat kestävästä pitkän tähtäimen liiketoimintaa ja käyttävät voitostaan vähintään puolet toimintansa kehittämiseen tai lahjoittavat sen määrittämäänsä hyvään tarkoitukseen. Merkin voi saada käyttöönsä yritys, joka on perustettu ratkomaan yhteiskunnallisia tai ympäristöongelmia.

Mitä pelleilyä tämä on?

Onko yhteiskuntavastuu asia, joka sinua oikeasti kiinnostaa? Eikö huumorintaju riitä vakavilla asioilla pelleilyyn? Ei hätää, olemme ottaneet huomioon myös sinut.

[Katso oikeat periaatteemme](#)

Yhteiskuntavastuun periaatteet

[Koti](#) > [Yhteiskuntavastuun periaatteet](#)

Valcon Pontifex maximus on hyväksynyt yhtiön yleiset yhteiskuntavastuun periaatteet, jotka nyt esittelemme.

The logo for ISTEKKI, featuring a green horizontal line above the word "ISTEKKI" in a bold, sans-serif font.

Yhteiskuntavastuu – on paitsi erinomainen tapa hämätä asiakkaita, myös kiinteä osa Valcon arvoja, toimintastrategioita, johtamista ja jokapäiväistä työtä.

Julkinen sektori vastuullisuuden edistäjänä

- Suunnan näyttäjänä? Ajatusjohtajana?

- Hyvän hallinnon edistäjänä
 - Lakisääteiset velvoitteet lähtökohtana
- EU sääntely kuten CSRD ei kosketa julkisyhteisöjä
- Hankintojen kautta

KEINO Kestävien & innovatiivisten julkisten hankintojen verkostomainen osaamiskeskus

STEKKI

Kiitos!

Laura Ylitalo
Istekki Oy
laura.ylitalo@istekki.fi

Kiertotaloudella uutta kasvua Pohjois-Savoon – hanke (KiertoKasvu)

Hankeaika: 2.1.2023-31.12.2025 (Savonia-amk), 1.4.2023- NaKe ja YSAO

Toteuttajat: Savonia-amk oy, Navitas Kehitys Oy, Ylä-Savon ammattiopisto (YSAO)

Budjetti: noin 1,45 milj €, EU:n osarahoitus 75 % (Pohjois-Savon liitto), yritysrahoitus noin 10 %, kunta- ja omarahoitus noin 15 %

Yrityksiä: SP Stainless Oy, Fatec Oy, Jätekuukko Oy, Sepa Oy, Yara Siilinjärvi, Kuopion Mestar Oy, Niiralan Kulma Oy, Kuopion Opiskelija-asunnot Oy, Lapra Oy; Ponsse Oy, Olvi Oy, RateSteel Oy, Lapinlahden koneistus Oy, RD Group Oy, Timaco Oy, LappConnecto Oy, Metallityö Vainio Oy, Hanza Toolfac Oy, Lunawood Oy; Fiskars Sorsakoski, ANDRITZ Warkaus Work Oy, OC-System Oy, Finnforel Oy, Taitotuote Oy, Varkauden Aluelämpö Oy, Riikinvoima Oy, Savopak Oy, Keski-Savon Jätehuolto Llky

Yritysten ympäristövastuullisuuden työkalut

KiertoKasvu-hankkeen tarjoamat palvelut yrityksille:

Ympäristövastuullisuuden työkalut:

1. Materiaalikatselemointi
2. Hiilijalanjälkilaskenta
3. Konepajan ympäristövastuullisuuden työkalut

Osaamisen lisääminen:

- Ympäristövastuullisuusosaamisen kehittäminen
- Kiertotalousliiketoimintakonseptit
- Pilotit ja laboratoriopalvelut
- Tutustumismatkat ja Benchmarking

Yritysten ympäristövastuullisuuden työkalut

2. Hiilijalanjälkilaskenta

Hiilijalanjälki (carbon footprint) tarkoittaa jonkin tuotteen, toiminnan tai palvelun aiheuttamaa ilmastokuormaa. Laskenta huomio tuotteen tai toiminnan koko elinkaaren aikana syntyvät kasvihuonekaasupäästöt.

Hiilijalanjälki kuvaa vain yhtä vaikutusta eli ilmastonmuutosta. Se ei huomioi muita ympäristövaikutuksia kuten maaperän pilaantumista, rehevöitymistä jne.

Hiilijalanjälki ilmoitetaan hiilidioksidiekvivalenteina (CO₂ ekv), joka on kasvihuonepäästöjen yhteismitta. Sen avulla voidaan laskea yhteen eri kasvihuonekaasujen päästöjen vaikutus kasvihuoneilmiön voimistumiseen.

Päästölaskennassa huomiotavia kasvihuonekaasuja ovat hiilidioksidi CO₂, metaani CH₄, dityppioksidi N₂O, HFC-yhdisteet, PFC-yhdisteet, rikkiheksafluoridi (SF₆) sekä typpitrifluoridi (NF₃). Näillä kaasuilla on erilainen hallitustenvälisen ilmastonmuutospaneelin IPCC:n määrittelemä lämmityskerroin (GWP), joiden avulla kaasujen ilmasto lämmittävä vaikutus yhteismitallistetaan hiilidioksidiekvivalenteiksi.

Hiilijalanjälkilaskenta perustuu elinkaariarviointiin, jota ohjataan ISO 14040 ja ISO 14044 -standardeilla. Hiilijalanjälkilaskentaa säätelee ISO 14064 -14069 standardit sekä Greenhouse Gas Protocol -standardit.

Yritysten ympäristövastuullisuuden työkalut

2. Hiilijalanjälkilaskenta

Hiilijalanjälkilaskennassa on tulevaisuudessa tarkastella huolellisesti organisaatorajat erityisesti silloin, kun yrityksessä on monta omistajaa ja omistajuudet menevät ristiin → minkä toimijan päästöjä lasketaan

Samoin raportoinnin rajaukset tulevaisuudessa määritellä selkeästi erottaen yrityksen suorat ja epäsuorat päästöt ja poistumat

Laskentaan sisältyvät EN ISO 14064-1:2019 –standardin mukaan relevantit

- suorat kasvihuonekaasupäästöt (polttoaineiden kulutus, oman energian tuotannon päästöt)
- energian käytön epäsuorat kasvihuonekaasupäästöt
- kuljetusten aiheuttamat epäsuorat kasvihuonekaasupäästöt
- materiaalien ja raaka-aineiden käytön aiheuttamat epäsuorat kasvihuonekaasupäästöt
- Muut epäsuorat kasvihuonekaasupäästöt

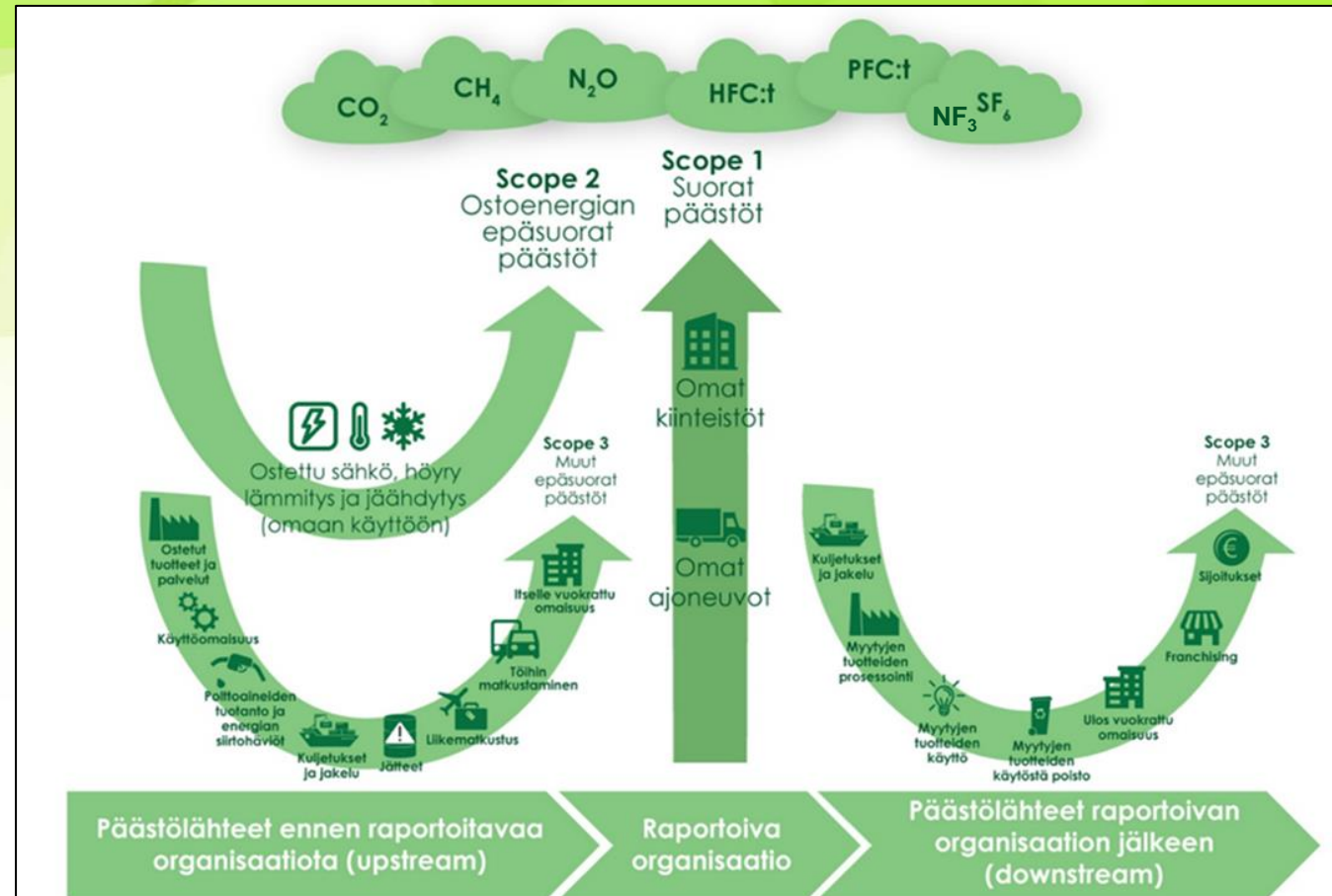
→ Laskennan rajaukset ovat harvoin yhteneviä keskenään ja täten vertailukelpoisia keskenään

Yritysten ympäristövastuullisuuden työkalut

2. Hiilijalanjälkilaskenta

Greenhouse Gas protokollan mukaan hiilijalanjälkeen liittyvät päästöt jaetaan kolmeen Scopeen.

- Scope 1 lasketaan oman toiminnan suorat päästöt kuten oman energian tuotannon ja ajoneuvojen polttoaineen kulutuksen päästöt
- Scope 2 lasketaan energian kulutuksen epäsuorat päästöt eli ostetun energian (lämpö, sähkö, höyry) aiheuttamat päästöt
- Scope 3 lasketaan toiminnan muut epäsuorat päästöt, kuten kuljetukset ja jakelu, jätteet, matkustaminen ja myytyjen tuotteiden käytön aikainen sekä käytöstä poistamisen aiheuttama päästö

Yritysten ympäristövastuullisuuden työkalut

2. Hiilijalanjälkilaskenta

Laskennan erilaiset rajaukset ovat mahdollisia esimerkiksi

- cradle-to-gate tai cradle-to-grave tai
- Scope 1 & 2 (Scope 3 valinnainen)
- Scope 3 sisällöstä voi valita laskennassa huomioitavat seikat esim. raaka-aineet, matkustaminen, jätehuolto

Rajaukset tulee määritellä selkeästi ja läpinäkyvästi.

Laskennan tulee olla toistettavissa.

Hiilijalanjälkilaskennat eivät ole suoraan vertailukelpoisia keskenään, huomioi laskennan rajaukset.

Hiilijalanjälki olisi hyvä suhteuttaa esimerkiksi liikevaihtoon, tuotettujen tuotteiden tai työntekijöiden määrään. Näin vuosien välinen vertailu on todenmukaisempaa. Pelkkä laskennan tulos ei välttämättä kerro yrityksen ympäristövastuullisuudesta.

Yritysten ympäristövastuullisuuden työkalut

3. Konepajan ympäristötyökalut/ Konepajan ympäristölaskuri

Valmis excel-pohjainen mittaristo, johon syötetään kulutustietoja esim. sähkön ja lämmönkulutuksesta.

Laskuri on rakennettu vastaamaan edellä mainittuja Greenhouse Gas Protokollan Scope 1-3 luokkia.

Laskuri laskee päästötiedon valmiiksi.

Laskuri löytyy:

<https://sakky.fi/fi/kestavan-tyoelaman-edistajat>

Polttoaineiden ja ostoenergian kulutustiedot

Tälle sivulle syötetään tiedot yrityksen toiminnassa tarkasteluvuoden aikana käytetystä polttoaineesta sekä ostetusta sähkö- ja lämpöenergiasta. Näiden tietojen pohjalta saadaan laskettua yrityksen hiilijalanjälki scope 1 ja 2 osalta. Varmista, että syötät tiedot taulukkoon oikeassa muodossa (esim. MWh)

Scope 1 Polttoaineiden kulutus (oma energiantuotanto ja ajoneuvot)

Polttoaine	Kulutus l/a	Mistä kulutustieto on saatu? Onko kyseessä tarkka tieto vai arvio?
Kevyt polttoöljy (l)		
Dieselöljy (l)		
Bensiini (l)		
Uusiutuva kevyt polttoöljy (l)		
Uusiutuva diesel (l)		

Polttoaine	Kulutus kg/a	
Nesteytetty maakaasu (LNG) (kg)		
Nestekaasu (propaani) (kg)		
Nestekaasu (LPG, propaanin ja butaanin seos) (kg)		
Puupohjainen polttoaine, esim. hake (i-m ³)		

Scope 2 Ostettu sähkö ja lämpö

Sähkönkulutus	MWh/a	Mistä kulutustieto on saatu? Onko kyseessä tarkka tieto vai arvio?
Ostosähkönkulutus yhteensä (MWh)		
Sähkötoimittajan ilmoittama päästökerroin (kgCO ₂ ekv/MWh)		
Sähköntuotannon jakautuminen energialähteittäin	%	Osuus kulutetun sähkön tuotannosta (MWh)

Yritysten ympäristövastuullisuuden työkalut

3. Konepajan ympäristötyökalut/ Konepajan ympäristölaskuri

Valmis excel-pohjainen mittaristo, johon syötetään kulutustietoja esim. sähkön ja lämmönkulutuksesta.

Laskuri on rakennettu vastaamaan edellä mainittuja Greenhouse Gas Protokollan Scope 1-3 luokkia.

Laskuri laskee päästötiedon valmiiksi.

Laskuri löytyy:

<https://sakky.fi/fi/kestavan-tyoelaman-edistajat>

Yhteenveto hiilijalanjälki scope 1 & 2

Tälle sivulle taulukkoon tulevat yhteenvetona scope 1 ja 2 kasvihuonekaasupäästöt. Ne lasketaan automaattisesti edelliselle välilehdelle syötettyjen kulutustietojen ja päästökertoimien avulla

Scope 1 Polttoaineiden kulutuksen fossiiliset hiilidioksidipäästöt

(HUOM! Päästöissä ei mukana muita polttoaineiden kulutuksesta aiheutuvia kasvihuonekaasupäästöjä ks. Tarkemmat tiedot laskurin käyttö- ja taustaohje)

Polttoaine	Päästöt, kgCO ₂	Osuus Scope 1&2 päästöistä
Kevyt polttoöljy	0	#JAKO/O!
Dieselöljy	0	#JAKO/O!
Bensiini	0	#JAKO/O!
Uusiutuva kevyt polttoöljy (I)	0	#JAKO/O!
Uusiutuva diesel	0	#JAKO/O!
Nesteytetty maakaasu (LNG)	0	#JAKO/O!
Nestekaasu (propaani)	0	#JAKO/O!
Nestekaasu (LPG, propaanin ja butaanin seos)	0	#JAKO/O!
Puupohjainen polttoaine, esim. hake	0	#JAKO/O!
Yhteensä	0,00	#JAKO/O!

Scope 2 Ostetun sähkön ja lämmön fossiiliset kasvihuonekaasupäästöt (CO₂, N₂O ja CH₄)

Sähkönkulutus	Päästöt, kgCO ₂ ekv	Osuus Scope 1&2 päästöistä
Sähkö	0	#JAKO/O!
Kaukolämpö	0	#JAKO/O!
Yhteensä	0	#JAKO/O!

Hiilijalanjälki yhteensä (scope 1 ja 2)	0	kg CO₂ekv
--	----------	-----------------------------

Yritysten ympäristövastuullisuuden työkalut

Hiilijalanjäljestä viestiminen

Ympäristövastuullisuustyön tekemisestä kannattaa viestiä, vaikka työ onkin kesken tai vasta alussa. Työn tulisi kuitenkin olla suunniteltua ja jatkuvaa.

Ympäristövastuullisuudesta kerrottaessa ei saa tehdä perusteettomia viherväittämiä.

Hiilijalanjäljen tuloksen voi kertoa, mutta vertaaminen esimerkiksi kilpailijaan on syytä tehdä harkiten.

Verifioitu (ulkopuolisen tarkastama) hiilijalanjälkilaskenta on vakuuttavampi kuin verifioimaton.

Hankeyhteistyökumppaneiden kanssa kerromme laskennan suorittamisesta ja laskennassa ilmi tulleista seikoista esim. raaka-aineiden käytön vaikutuksesta hiilijalanjälkeen.

Tuloksista ja toiminnasta viestitään Navitas Ajassa uutiskirjeessä, Savonian bio- ja kiertotalousvahvuusalan uutiskirjeessä, somessa ja mediatiedottein.

Yritysten ympäristövastuullisuuden työkalut

Ympäristövastuullisuusosaamisen lisääminen Pohjois-Savossa

Tilaisuuksien sarja, jonka 2. tapahtuma on
25.1.2024 Kuopiossa (ja etänä) aiheella
VIHREÄ SIIRTYMÄ

Toimialojen vähähiiliset tiekartat

- Toimialojen vähähiilisyystiekarttojen perusteet: tausta, tarkoitus, tavoitteet
- Toimialojen vähähiilisyystiekarttojen hyöty yksittäisille yrityksille
- Ensimmäiset askeleet yrityksen omassa ilmasto- ja ympäristötyössä
- Kilpailukykyä ja kansainvälistä menestystä ilmastovastuusta

Lupakäsittelyjen etusijamenettely ja DNSH

- Suomen ilmastotavoitteet ja vihreä siirtymä
- Vihreän siirtymän tilannekuva
- Vihreän siirtymän hyödyt pk-yrityksille
- Vastuullisuus vihreässä siirtymässä: Do no significant harm –periaate

Energiasiirtymä

- Ilmastokriisi ja energiamurros
- Vihreä energiasiirtymä Suomessa
- Energiasiirtymän tulevaisuuden näkymät Suomessa
- Puhtaan energiatuotannon hyödyt pk-yrityksille

Lisää tapahtumia tulossa kiertotaloudella.fi/tapahtumat

VIHREÄ SIIRTYMÄ - MAHDOLLISUUDET PK-YRITYKSILLE

Mukana
Mari Pantsar

25. tammikuu

0900-1200

KIITOS!

Savonia Ammattikorkeakoulu
Projektipäällikkö
Maarit Janhunen
Puh. 044-785 6463
maarit.janhunen@savonia.fi

Navitas Kehitys Oy
Projektipäällikkö
Laura Leppänen
Puh. 044-712 0862
laura.leppanen@navitas.fi

Ylä-Savon Ammattiopisto
Projektipäällikkö
Raimo Hämäläinen
Puh. 040-834 4433
raimo.hamalainen@ysao.fi

Tutustu toimintaamme verkkosivuillamme:
kiertotaloudella.fi

Seuraa kuulumisia sosiaalisessa mediassa:
Instagram: [@savonia_biojakertotalous](https://www.instagram.com/savonia_biojakertotalous)
Facebook: [@savonia.biojakertotalous](https://www.facebook.com/savonia.biojakertotalous)
LinkedIn: [@Bio and Circular Economy](https://www.linkedin.com/company/Bio-and-Circular-Economy)

Pohjois-Savon liitto

Euroopan unionin
osarahoittama